

זמנת אי עורכות

המשמעת - יסוד לאחות-לוחמים

רס"ן מאיר נויבך

בעקבות רשימתו של סא"ל ג. ריבלין (חוברת קט"ז)

סתירה בין המשמעת לאתונה הזאת? האם מושג אחד מבטל את רעהו, מצמצמו או פוגע בו? דומני שלא. האתונה היא — אחות-לוחמים ולא — אחות-חיילים; ואם המדובר — בלוחמים, הרי ענין לנו עם חיילים מאומנים ומנוסים, חיילים המסוגלים לפעול בצות קרבי מתואם לפי הנחיות מפקדם. על כן, אימון החיילים והפיקוד הם ללוחמים בצות מגובש הנו תנאי ראשון להבטחת ביצוע קפדני של פקודות, והיינו משמעות. נמצא איפה שאין לסמוך רק על אחות-הלוחמים, כממלאת מקומם של היסודות ההופכים חייל ללוחם.

ידידו לויכוח של סא"ל ריבלין אומרים: „אחות-הלוחמים היא אשר תמצה את רוח הלחימה ורוח ההקרבה,

לכולנו זכורה השאלה הישנה — מה קדם למה: הביצה לתרנגולת או התרנגולת לביצה? והתשובה היא כידוע: — לא זו ולא זו. היתה התפתחות ביולוגית שיצרה את התרנגולת ואת אמצעי רבייתה — הביצה. נראה לי כי אותו הדין בשאלה אשר הוצגה ע"י סא"ל ריבלין, וידידו לויכוח, שפורסם ב„מערכות" קט"ז. בצה"ל, כיום, משמעת המשמעת יסוד לאחות-הלוחמים, אם כי יתכן שיש מקום לבידור הסטורי עיוני — מה קדם למה: אחוה או משמעת?

בטרם אגש לגופו של הדיבור אנסה להגדיר את מושגי היסוד — משמעת ואחות-לוחמים, ולהסבירם לפי הבנתו. מהי איפה המשמעת הצבאית? אין היא אלא אמצעי או דרך להפעלת חיילים בוודים וגייסות, המבוססת על ההכרה והחובה של כל חייל כי עליו למלא אחר הוראות מתוך קפדנות, ומתוך הכרה כי הישמעותו הבלתי מסוייגת לפקודות הכרחית היא להשגת יעודיו הקשים של הצבא. והמשמעת אינה אופיינית רק לצבא. קיום משמעת אורחית הכרחי אף במקומות העבודה, כשם שהיא השלד של החברה ושל חיי הצבור.

המיחד ומחריף את המשמעת הצבאית הוא היקפה וגודל השפעתה. המשמעת בצבא חלה על כל חייל והיא אף חודרת לחייו הפרטיים בשטח של לבוש, התנהגות בחופ"ש, וכן בקשר לכל אותן הפקודות שהבטחת כוונות מלאה מחייבת את מילויין. ואחות-לוחמים — מהי? אחוה זאת הנה ביטוי ויחס שרוחשים לוחמים, האחד אל רעהו, כתוצאה מיעוד משותף, עבודה בצות וסכנות משותפות. האחוה הנה תולדת ימים רבים של גיבוש ומסורת המביאים את הלוחמים לידי רצון להשיג מטרותם מתוך שיתוף פעולה. אופיינית לאחות-הלוחמים הנה הדאגה והעזרה ההדדית שמקיימים הלוחמים ביניהם.

ועתה, לאחר שהבהרנו את המושגים, האם קיימת עדיין

והיא אשר תביאם לידי גילוייהם העליונים". נכון, איני חולק על כך! אולם, — מה יהיה עד הקרב? מה יהיה ומנין יבוא הכוח שידחוף את החיילים ויעוררם למילוי מדויק וזריז של תפקידם? ומה יהיה על אותם חיילים שמתפקדים לשרת את הדרג הלוחם? האם גפעיל בצבא אחד שני ספרי חוקים? ! אומרים: "הקרב הוא המבחן העליון לחייל, מבחן אשר לא יספיקו בו פקודות-מטכ"ל והוראות המפקד: — יש צורך ברוח, באחות-לוחמים, ברצון פנימי לא להפקיר חבר בעתות סכנה".

קרב מחייב מילוי מדויק של פקודות והוראות, ואת הרגלי המשמעת ההכרחיים לכך יש להקנות ללוחם תוך כדי אימונו, בעתות רגיעה ובזמני שלום, כי בקרב עצמו לא תספיק אחות-הלוחמים לבדה כדי להבטיח ביצוע תפקיד והשגת משימות, שכן דוקא תוך המולת הקרב

משימת המפקד-המנהיג היא לעורר בחייליו רצון לשירת ואמון בו ובפקודותיו. עם זאת עליו לדעת כיצד להתגבר על התופעה הטבעית של התנגדות פנימית לקבלת מרות. זו מהוה, לדעתי, את הרקע האמתי להתנשקות המשמעתיות בין החיילים הצעירים — שטרם הסכימו לצורך במילוי פקודות — לבין מפקדיהם, צעירים אף הם. הפתרון ברור — טיפוסה של רוח יחידתית, אחות-לוחמים ומשמעת-שגרה — יצירת "משמעת-לוחמים".

קשה יהיה לסמוך רק על "האינסטינקט הבריאי" של החיל, החדור אחות-לוחמים, ויש נוסף לכך להדריכו כיצד ולאן לכוון את מאמציו.

כאשר יורגלו החיילים לביצוע-הוראות קפדני בעת שלום, לא תיקשה עליהם מלאכה זו בעתות קרב; מש-

מעת-לוחמים מטופחת תעזור לחיילי היחידה להמשיך בהרגלי שגרה, ככל הגיתן, ולשמור על רוחם האיתנה בעת מלחמה. יחידה, בה מתקיימת משמעת-לוחמים, ממילא תשרוד בה אחות-לוחמים; ואלו, יחד עם אימונים קשים ומחשלים ורצון-לחימה, יהפכו אותה ליחידה קרבת מעולה.

המתנגדים "לאסכולה המחייבת את המשמעת" נאחזים להוכחת דבריהם בפרטים הקטנים וההיצוניים — ולרוב שליליים — המלוים את קיום המשמעת; בעיקר טוענים הם נגד אותם המפקדים הממלאים בצורה עיוורת אחר כל הוראה — עד קצו של יוד — ללא שמץ גמישות בישום, וללא נסיון מצדם לרדת לרוח הפקודות ולמצוא את שביל הזהב המגשר בין האות המתה למציאות-החיים, כאשר מציאות זאת מחייבת התאמה. טענות אלו אינן מצביעות על צדדיה השליליים של המשמעת, אלא על חוסר גמישות של אותם מפקדים בלבד, על חוסר יומתם ועל חוסר נסיון מצדם לחזור לרוח הפקודה ולהבינה. הטוענים לאחות-לוחמים ומתנגדים למשמעת הצבאית כשיטה, מצביעים על תקופת המחותרת כדוגמה לתקופה בה ברצונו פעולות ומולאו תפקידים ברוח של התנדבות ואחות-לוחמים. לדעתי לא היה הדבר כך. הרוח והרעיונות הביאו אמנם להתנדבות "לארגון", אך את ההוראות מילאו האנשים הודות למשמעת והודות להכרתם בהכרח שבה. במחותרת היתה משמעת, אם כי במקצת פחות מקפת מאשר זו המושגת בצבא.

באחות-הלוחמים הסגולה להגיע למצוי המירבי של כל הטוב הטמון בצות הלוחמים — אולם ביד המשמעת היכולת לכוון רצונות אלה באפיק הדרוש למפקד על-פי החלטתו והמוכתב על-ידו בפקודתו בכדי לודא פעולה אחידה, מנהלת ומבוקרת לאור המשימה ותכנית-המבצע. אין קיום לאחד מבלעדו השני ובלעדוהם אין הצבא ראוי לשמו.

ניווט לילה

להשימתי הקצרה הזו רצוני להפנות את תשומת הלב אל אחת הנקודות שהיא, לדעתי, מן החשובות בנושאי האימונים של יחידות חיל רגלים. סוג-גלוי הוא שצה"ל חוקף ובלילה, וכן מן המוסכמות הוא כי מומנט ההפתעה מהוה אחד מממנני העיקריים של קרב הלילה. אך כדי שניתן יהיה לנצל במלואו את יתרונ-ההפתעה — דבר שבליילה יושג רק על-ידי קרב מגע עם האויב — נחוץ קודם כל להגיש לידי מגע אתו, וכדי

להשימתי הקצרה הזו רצוני להפנות את תשומת הלב אל אחת הנקודות שהיא, לדעתי, מן החשובות בנושאי האימונים של יחידות חיל רגלים. סוג-גלוי הוא שצה"ל חוקף ובלילה, וכן מן המוסכמות הוא כי מומנט ההפתעה מהוה אחד מממנני העיקריים של קרב הלילה. אך כדי שניתן יהיה לנצל במלואו את יתרונ-ההפתעה — דבר שבליילה יושג רק על-ידי קרב מגע עם האויב — נחוץ קודם כל להגיש לידי מגע אתו, וכדי

מוטב לציין כי לא תמיד ינתנו לנו סיירים שיובילו אח
יחידותינו (ואם גם יהיו כאלה, הרי לא תמיד מובטחת
רמתם הגבוהה). ואחרי הכל הרי המפקד הוא האחראי
והפוסק הסופי בענין הניווט.

לדעתי יש להרבות באימוני ניווט בלילה, ולנצל לשם
כך במיוחד את אותם הימים בהם נקראות יחידות המילר
אים לשירות. יש להרבות במסעות-לילה, בהם ישתתפו,
נוסף על המפקדים המנוטים, גם החיילים-הטוראים. וגם
לאלה האחרונים, שאינם מפקדים, צריך לאפשר להתאמן
בתפקידי ניווט, כי טוב שכל חייל יוכשר להיות במידת
מה גם סוידר לעצמו בשעת הכרת. עלידי שיתוף החייל
בניווט היחידה בזמן מסע אל היעד, בעת ביצוע תרגילים,

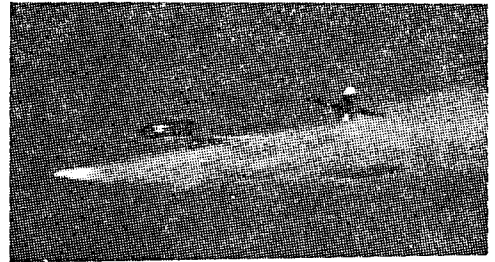
נשיג שלוש מטרות חשובות :

א. נפתח בו את כושר ההתמצאות בשטח ;
ב. החייל ישאר ער למתרחש סביבו, והודות לכושר
הקליטה שיגדל, ימצא ענין רביותר בתרגילים
השונים ;

ג. נפתח בו את רגש האחריות.
מובן שמסעות אלה חייבים להיות מציאותיים. זאת ניתן
להשיג עלידי הקדמת "סיפור-מעשה" קצר ושילוב המסע
בתרגול של פשיטה, בתרגילים דרצדניים וכיו"ב.
אינ לי כל ספק שבאם נרכה באימונים מסוג זה נעלה
במידה רבה את רמת החייל והמפקד ביחידות חיל-הרגלים.
סגן בצלאל רובין

הד"ם

אש גרעינית "כמוטוס למטוס" - כבר !

ידוע בציבורנו על ראשית השימוש בטילים-מונחים
(ממטוס-אל-מטוס) בקרב מעל ל"איי-החוף" (הסיניים),
אך בהשפעתם של החורשים שבציי האויר מצוי כבר
שכלול חדש : — טיל-מונחה בעל ראש-נפץ גרעיני. טילים
כאלה כבר נוסו בירי "חז" !

בשני התצלומים נראים, למעלה, מטוסי "סקורפיון"
(F-89) האמריקאים, נושאי הטילים אוויר-אל-אויר מסוג
"ג'ני" (Genie) — מלה שבאה כאן במובן של "ג'ין"
בערבית) בעלי ראש-הנפץ האטומי-המשמאל. תמונת
"כנרת-האש" הנוצר עם התמוצתו באויר של טיל-מטוס
נדר-מטוסי זה, (התצלום צולם ממרחק 8 ק"מ בערך) —

לאיגוד ים סוודס זון ירדן לט ולמטה ים סוודס (הט)
יהוה זה חסיליש ובעל חפץ ירדן קטן-החוף לראש חוף
החשש מרדש